

Hans Janssen: Een goede dendroloog moet veel reizen

Wil je in het kort vertellen wie je bent, hoe oud je bent en waar je werkzame leven uit bestond?

Ik ben Hans Janssen, 69 jaar, geboren in Frederiksoord in een gezin met acht kinderen, vijf jongens en drie meisjes. Mijn vader was in die jaren chef boomteelt op de kwekerij van de tuinbouwschool. Ik was de enige die, net als mijn vader, van de interesse voor planten zijn beroep maakte. Ik ben heel mijn werkzame leven leraar geweest in het tuinbouwonderwijs, begonnen in Boskoop en geëindigd in Velp.

Wat voor opleiding op dendrologisch gebied heb je gehad?

Na de lagere school ging ik naar de HBS en daarna voor de studie Tuinbouwplantenteelt (bij prof. J. Doorenbos) naar de universiteit in Wageningen. Ik volgde vakken als erfelijkheidsleer, plantensystematiek (bij prof. Venema) en werkte mee aan de veredeling van de roodbloeiende ridderspoor. Ik heb er ook als practicumassistent gewerkt bij Plantkunde en Plantensystematiek. In 1970 ben ik afgestudeerd. Na mijn dienstplicht ben ik in 1971 leraar geworden aan de Rijks Middelbare Tuinbouwschool en Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting in Boskoop als opvolger van ir. Harmsen. Na een paar jaar was ik vertrouwd met het Boskoopse

sortiment. Ik kijk met plezier terug op de hulp en de samenwerking in die beginperiode met o.a. mijn collega's Herman van Lint, Walter Grootendorst en vooral Harry van de Laar, de sortimentsdeskundige van het Proefstation.

Waar komt de liefde voor de dendrologie vandaan?

Geërfd van mijn vader, denk ik. Mijn vader was boomkweker en kwam uit Oudenbosch, deed een boomteeltopleiding in Boskoop en leerde daar mijn moeder kennen. De crisistijd in de jaren dertig maakte het noodzakelijk om de kwekerij op te geven en iets anders te gaan doen en zo kwamen we in Frederiksoord. Daar begon ik al met groente zaaien, en ook met primula's die ik dan weer selecteerde en scheurde. Toen ik negen jaar was werd mijn vader hortulanus van de botanische tuinen in Wageningen. Dat werd voor mij

Hans Janssen in zijn tuin, bij *Edgeworthia chrysantha*
Foto: Ineke van Teylingen

een ideale speelplek. In mijn HBS-tijd deed ik vakantiewerk bij Schiphorst, waar ik mocht helpen met stekken, oculeren en dichtbinden en vooral met onkruidbestrijding. Ik deed er veel kennis op van het rozensortiment, maar intussen was ook mijn interesse voor tuinen gewekt. Na mijn eindexamen koos ik voor een plantkundige studie, experimenteren met planten leek me wel wat. En dat doe ik nog, ik heb een klein *Magnolia* kwekerijtje. De groentetuin is ook een hobby, de hele winter door eten we uit eigen tuin.

Welke mensen hebben je geïnspireerd en zijn grote voorbeelden geweest?

Het zijn er teveel om op te noemen maar o.a. de oude heer Schiphorst, Piet van der Bom, Harry van de Laar, vader en zoon (Rinus) Zwijnenburg, mijn eigen vader, de leden van de NDV. Wat zij aan kennis hebben doorgegeven en in praktische verhalen duidelijk hebben gemaakt is voor mij van onschatbare waarde geweest.

Voor welke planten heb je een speciale passie en hoe is dat gekomen?

Ik heb geen specifieke passieplant, maar heb een zwak voor *Magnolia* en dan in het bijzonder voor mijn *Magnolia hypoleuca*. Zelf 25 jaar geleden gezaaid, opgekweekt en vier jaar geleden in bloei in mijn voortuin. Deze is nu opgenomen in de lijst van bijzondere bomen in de gemeente Rheden. In mijn Boskoopse tijd verzamelde ik ook zaden en ontdekte ik dat kweken eigenlijk heel leuk is. Tijdens mijn studie op een excursie naar Duitsland en Zwitserland kwam de liefde voor de alpenflora erbij.

Hoe zag in grote lijnen je dendrologische 'carrière' er uit?

Mijn lidmaatschap van de NDV resulteerde van 1975-1990 in een bestuursfunctie, ik volgde Frans Fontaine op als secretaris. Het was een goed bestuur met Joos Oudemans als voorzitter. Penningmeester Piet van der Bom was een dynamische man met een groot organisatorisch talent en een goede boomkweker met een geweldige plantenkennis, het was een genoegen om met hem samen te werken. Mijn eerste grote krachtproef was de organisatie van de Zomerbijeenkomst 1976 naar Twente, waar 110 personen aan deelnamen. In 1974 waren Piet de Jong en Frits Schneider gestart met een NDV mededelingenblad, de voorloper van *Arbor Vitae*. Ik nam het over toen ik secretaris van de NDV werd. De opzet was nog heel amateuristisch, maar er kwam veel redigeer- en verzendwerk aan te pas. Gelukkig heeft mijn vrouw Pietra me daarbij geholpen.

Ik nam deel aan vrijwel alle excursies van de NDV, waaronder de buitenlandse reizen naar Ierland, Engeland, Schotland, Frankrijk en Finland.

Naast het onderwijs was ik in Boskoop een periode bestuurslid van de plaatselijke afdeling van de KMTP. Harry van de Laar was destijds voorzitter en die zei ronduit: 'Jij moet er ook maar in.'

Magnolia hypoleuca, een parel in de tuin van Hans Janssen. Foto: Hans Janssen

Hoe kijk je hierop terug? Heeft het je gegeven wat je graag wilde of heb je daarin ook teleurstelling ervaren?

Ik vind het jammer dat mijn vader in 1974 is overleden en mijn ontwikkeling in de dendrologie niet heeft meegemaakt. Ik moest toen nog groeien in mijn vak, ik was nog maar drie jaar in Boskoop. Spijtig dat ik niet meer met hem over bijzondere planten en over het vak van leraar heb kunnen praten. We hadden een prima vader/zoon relatie en hij was breed georiënteerd, wij zijn samen een keer naar de Alpen gegaan. Theo Janson, mijn collega in Frederiksoord, heeft tijdens zijn bosbouwstudie nog bij mijn vader stage gelopen.

Wat was het meest opmerkelijke dat je hebt meegemaakt?

De diverse buitenlandse reizen waren heel indrukwekkend. In 1991 ben ik in het westen van Canada geweest. De reis met vakgenoten naar Turkije, georganiseerd door Jan en Marja Mulder ten Kate, heeft grote indruk op me gemaakt, evenals de beide reizen naar China waar ik mijn dendrologische ontdekkingen kon delen met Klaas Verboom.

Ik heb veel mensen leren kennen met een enorme plantenkennis. Vanwege mijn werk als secretaris van de NDV was ik in de dendrologische wereld al aardig thuis.

In Boskoop wilde de KVBC meer aan opleiding gaan doen en in samenwerking met de Rijneveldse Botanische Club (met o.a. Rein Bulk, Dick van Gelderen, Rinus en Corrie Zwijnenburg, Harry van de Laar) werd in 1987 de cursus Dendrologica opgezet. Deze cursus bestaat nog steeds, het is leuk om met zoveel gepassioneerde kwekers contact te hebben.

Wat is het vervelendste in je herinnering?

De verhuizing naar Velp! In 1993 fuseerde de Boskoopse 'Tuinbouwschool' met de Velpse 'Bosbouwschool' en werd Hogeschool van Hall Larenstein een feit. We zijn ook in Velp gaan wonen. Het afscheid van Boskoop viel niet mee, ik had er veel

mensen en planten leren kennen. Gelukkig kwam er een veel grotere schooltuin. De bijzondere planten in Boskoop werden ingeruild voor het 'gewone' sortiment in de Velpse plantsoenen. Achteraf is het overigens wel meegevallen.

Heb je een leuke anekdote te vertellen?

In het kielzog van Harry, Rinus en Roy Lancaster ging ik in 1974 mee op reis naar Duitsland (ik zat daar als broekie bij Krüssmann!). We spraken Duits, Engels en Nederlands door elkaar. Een jaar later gingen we naar Engeland, waar Roy ons ontving. Tijdens de lange autoritten werd er uit volle borst gezongen. Ik was duidelijk een stoorzender want ik kan niet zingen!

Vind je het belangrijk om je kennis, ervaring en enthousiasme met anderen te delen?

Ik vind het belangrijk om in parken en de vrije natuur op onderzoek uit te gaan en bomen, heesters en wilde flora met elkaar te herkennen. Ik deed dat ook altijd met veel plezier met de studenten. Je kunt het onderwijs op die manier interessanter maken.

Waarnemen is het belangrijkste, zoals bloeiende beuk, een zaailing zien in een plantsoen of bijzonderheden vinden in een bepaald zaaisel. In de beginperiode van de NDV-cursus Dendrologie, die voor een groot deel door Theo Janson tot stand is gekomen, heb ik met hem de cursussen in de schooltuin in Frederiksoord gegeven. Ik heb met Theo, penningmeester in het bestuur van de NDV, erg fijn samengewerkt en ik deelde met hem de belangstelling voor bomen en het onderwijs erin. Tijdens excursies was het altijd een feest om te discussiëren over de herkenning van een bijzondere boom.

Als je nu opnieuw moest beginnen, zou je weer de keuze voor de dendrologie maken? En waarom?

In mijn studententijd twijfelde ik nog sterk welke kant ik op zou gaan: onderzoeker of consulent. Leraar worden was toen niet aan de orde. Ik ben met niet al te hoge verwach-

tingen naar Boskoop gegaan. Er was een vacature en ik werd aangenomen. Ik dacht eerst nog na vier jaar leraarschap iets anders te gaan doen, maar het bracht me meer voldoening dan ik had gedacht. Deze baan is me enorm meegevallen. Wat ik in al die jaren heb geleerd en gedaan, had ik niet kunnen voorspellen. Het omgaan met mensen vond ik net zo boeiend als de planten. Als sommige studenten na een jaar afvielen omdat ze het niet haalden, had ik in ieder geval een basis kunnen leggen om naar planten te kijken of om ervan te houden. Ik denk dat het lesgeven in mijn genen zit, ik kom uit een onderwijsfamilie. Mijn opa was hoofd van een school en zo ook mijn overgrootvader.

Zou je andere keuzes maken?

Nee, ik heb wel eens over andere keuzes nagedacht: chemisch analist, econoom, bankdirecteur. Is dat nou leuker? Ik denk dat ik me in het zakenleven niet zo op mijn plek zou hebben gevoeld.

Heb je nog bijzonderheden die je wilt vertellen?

In 1977 ging ik met de NDV-reis naar Ierland, Piet van der Bom was de reisleader. Ik was al zes jaar leraar en dacht heel wat te weten. Op de eerste dag zagen we een kleine *Embothrium coccineum* in bloei. Geweldig. Iedere dag kwam ik er ergens wel weer een tegen en ze werden steeds groter. Op dag vijf zag ik er een van vijf à zes meter! Geen wonder, we kwamen steeds dichterbij de kust, ik was verbaasd over de groei. Een paar jaar geleden ben ik er met de NDV-reis van Wout Kromhout weer geweest. Het gaf een goed gevoel dat ik nu veel meer planten (her)kende.

Planten vinden en determineren op hun originele standplaats vind ik een uitdaging. Maar evengoed geniet ik er van om die plant op een kwekerij tegen te komen of in een park of tuin aangeplant te zien. □

Embothrium coccineum, NDV-Ierland excursie 2012

Foto: Hans Janssen

